

Maslahatlaşdylar / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar, Sözler, Türkmen dili

написано kitapcy | 23 января, 2025

Maslahatlaşdylar / satiriki hekaýa

MASLAHATLAŞDYLAR

Direktor elinde saklap duran gazetinden yüzünü aýyrman, kaşaň kabinete ýygnanyşanlara ýene-de bir gezek, öz aýdyşy ýaly, "açgisiñiniň" üstaşyry göz aýlady-da, gapdala eglibräk, okuň işleri baradaky orunbasarynyň gulagyna bir zatlar pyşyrdady. Soňundanam, hemişeki edähetine görä, birki gezek batly ardynjyrap, söze başlady:

– Obşam ýoldaşlar, biz şu gün ör-rän wažnyý bir meseläni – dil hakyndaky kanunyň proýektini ara alyp maslahatlaşmak üçin ýygnandyk. Nedawno şol proýektiň gazetlerde çap edileninden-ä hemmäñiziň habarynyz bardyr. – Direktor elindäki epini ýazylmadyk gazeti ýokary galdyrda, sözüniň üstüni ýetirdi:

– Obşam, ýoldaşlar, proýektde osnownoý rodnoý dilimizi ösdürmek barada aýdylýar. Men gürrüni uzaldyp, olaryň hemmesini size detalno gürrüň berip durjak däl. Onu hemmäñizem okansyñyz gazetlerden. Şeýle dälmi?

Oturanylaryň ählisi "hawa" diýen terzde baş atdylar. Direktor göwnühoş ýylgyryp, sözüni dowam etdi:

– Ta-ak, onda proýekt barada her kim aýdybermeli öz mneniyasyň. Hany, kim başlajak?

Birbada kabinetin içine ümsümlik aralaşdy. Hemmeler pikirini bir ýere çugdamlayán ýaly, aşak bakyp dymdylar. Diňe niredendir bir ýerden aýnanyň öñünde peýda bolan äpet gara siňek ilkinji sözi alan dek, düşňüsiz wyzzylady. Emma oňa diňe hol çünkde gysmylжyrap oturan jaý süpüriji Näzik daýza mojuyg bilen alarylyp bir seretdi diýäýmeseň, epeý-epeý pyýadalaryň hiçisi gabagyny-da galdyrmady. Gaýtam, her kim

aşak bakyp oturyşyna düşnüsiz wyzzylda meýmiredi.

Ara düşen dymışlygy ahyr direktryň özi bozdy:

– Nu-u, uzak dymdyňz-la?! Neuželi, gürlejegiňiz ýok. – Onuň nazary türkmen dili we edebiýaty sapagyndan okadýan mugallyma kaklyşdy: – Myradow, dawaý, sen aýt öz mneniýaň!

Bie gapdalda oturan orta ýaşlaryndaky daýaw adam göwünli-göwünsiz ýerinden galdy. Äpet kellesini göwresine birikdirip duran gysgajyk boýnundan asan galstugyny sag eli bilen düzediştirdi-de, söze başlady:

– Karoçiy, ýoldaşlar, men bu proýekti podderžiwat edýändigimi srazu aýdasym gelýär. Potomu çto, proýektiň birinji maddasyny okanyňdan biziň näçe ýyllap meçtat edip gelýän zadymyzyň hasyl bolandygyna göz ýetirýärsiň. – Ol öz sözleriniň täsirini bilmek isläp, oturanlaryň ýüzüne birlaý seredip çykdy. Hemmeleriň sessiz-üýnsüz, burny deşilen ýaly bolup aşak bakyp oturyşlaryny görende, ony kanagatlanmak duýgusy gurşap aldy. Birneme ekezlenip, gürrüñini dowam etdi: – Dil halkyň baýlygy. Wot, şol baýlygam tas ýitiripdik biz, ýoldaşlar. Gorodlarda dagy käbir türkmen semýalarynyň çagalary ýeke agyzam bilenoklar öz rodnoý dilini. Öňem haýsydyr bir uçýonyý aýdyp geçipdir ahyryn, dilini ýitiren halkyň özem ýok bolar diýip. Ör-rän prawilno aýdypdyr şol, görseňiz. Biziňem dilimizi ýitirmegimize çud-çud galdy. Söz zapasymyz cereçur azaldy, birnäçe sözlerimiz arhaizmleşdi. Hälem şü perestroýka diräýdi maňlaýymyzdan. Öz nasionalnyý dilimize gosudarstwenný status aldyk.

Ýoldaşlar, biz oba ýerlerinde peredowikler, intelligensiýanyň beýik wekilleri hasaplanýarys. Şonuň üçinem öz rodnoý dilimizi mundan buýana-da ösdürmek, cistilemek üçin aktiw göreşmelidiris. Bu işde bize uly rol degişli bolup durýar...

Soňam mugallymlaryň birnäçesi çykyp gürledi. Olaryň ählisi-de kanunyň taslamasyny tekrarladylar. Şonuň bilenem maslahat tamamlanyp, gapydan kim öñ çykmaşak başlandy.

Sähel salymdan kaşaň kabinetde jaý süpüriji daýzanyň bir özi galdy. Her näçe üns berse-de, häliden näme hakynda gürrüň bolanuma oňly düşünip bilmän oturan Nätzik daýza "Owf-f" edip ahmyr bilen başyny ýaýkady-da, eline sübsesini aldy. Ähli

gaharyny henizem düşnüsiz wyzzyldaýan siňekden çykardy...

1990 ý.

Döwran AGALYYEW.

Satırıki hekaýalar